

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet		
Kommunestyret		

Kommunevedtak for sikringsanlegg mot kvikkleireskred i sone 662 Trælstad

Kommunedirektørens forslag til vedtak/innstilling:

1. Kommunevedtak for sikringsanlegg mot flom og skred – 20054 – Sikringstiltak mot kvikkleireskred i sone 662 Trælstad, Stjørdal kommune, avgis.
2. Kommunen dekker distriktsandelen på 20 prosent av faktisk medgåtte kostnader basert på NVEs prosjektrengskap. I følge kostnadsoverslaget vil distriktsandelen utgjøre omtrent 1 804 000 kroner eks. mva.
3. Kommunens kostnader innarbeides ved saldering av kapitalbudsjettets ansvar 466.900, art 3470.
4. Kommunen påtar seg ansvaret for forvaltning, drift og vedlikehold av anlegget. Dette ansvaret medfører at kommunen må utføre og dekke kostnader til nødvendig forvaltning, drift og vedlikehold og eventuell skjøtsel av anlegget. Ved større vedlikeholdstiltak kan kommunen søke staten om bistand eller tilskudd etter det til enhver tid gjeldende regler.

Vedlegg:

Informasjon om statlig bistand til sikringstiltak 20054 - Sikring mot kvikkleireskred i sone 662 Trælstad

Kommunevedtak for sikringstiltak 20054 (tidl. 11178) - Sikring mot kvikkleireskred i sone 662 Trælstad, Stjørdal kommune.PDF

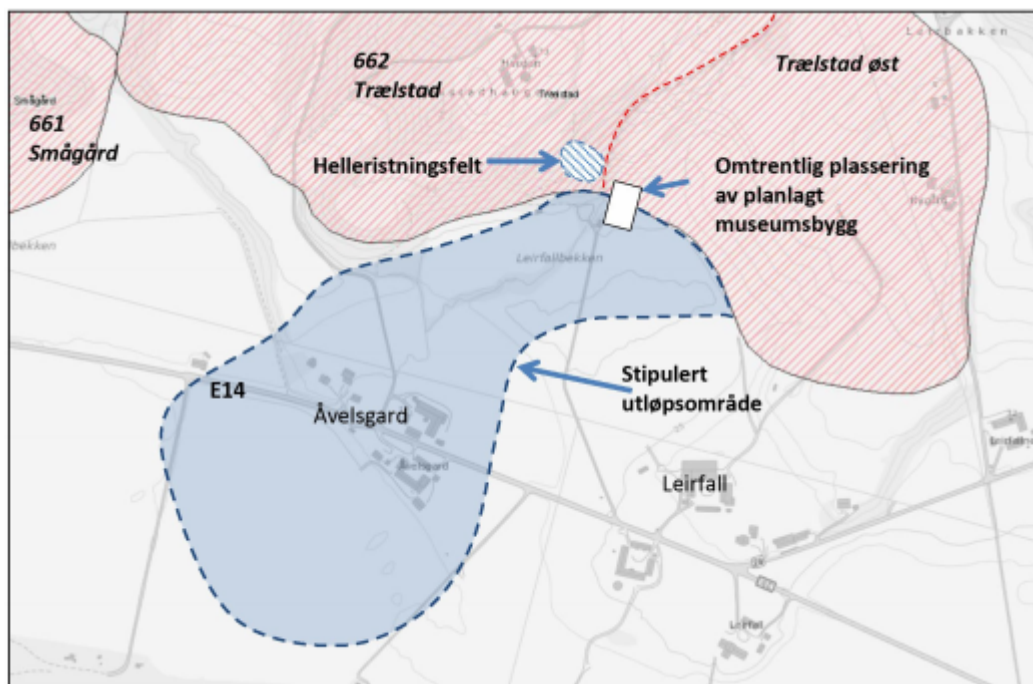
20054 - Sikringstiltak mot kvikkleireskred i sone 662 Trælstad ved Leirfall, Stjørdal kommune (rev. 24.08.2020).PDF

Saksopplysninger:

Det er påvist mektige lag med kvikkleire ved Leirfall i Hegra. Kvikkleira ligger stedvis på nivå med bekkebunn i bekkene Solemsbekken, Lerfallbekken og Åvelsgårdsbekken, og det pågår aktiv erosjon i flere av bekkenes yttersvinger. For å hindre at erosjonen utløser initialskred med

potensiale for å forårsake større kvikkleireskred, anbefaler NVE å erosjonssikre de tre overnevnte bekkene og to raviner i kvikkleiresonen.

Innenfor avgrensningen til kvikkleiresone 662 Trælstad er det flere gårdsbruk, eneboliger, dyrka mark, beiteområder og kraftlinjer, og det er det store kulturelle og historiske interesser knyttet til funn av helleristninger i området. Multiconsult har vurdert utløpsdistansen for et eventuelt kvikkleirekred, til at skredmassene kan nå bebyggelsen ved Åvelsgård og Europavei E14. Avgrensning og omtrentlig areal for utløpsområde ved et evt. Skred fra Trælstad kvikkleiresone er vist som blå skravur i figuren under.

Figur 1. Omtrentlig utløpsområde ved et mulig skred ved helleristningsfeltet på Leirfall. Kilde: Multiconsult.

Sikringstiltakene er kostnadsberegnet til kr 9 020 000,- ekskl. mva. NVE ønsker å gi bistand til gjennomføring under forutsetning av at kommunen forplikter seg til å gjennomføre de oppgaver og yte de økonomiske forpliktelsene som følger av vedlagt kommunevedtak. Kommunen må signere kommunevedtaket og returnere det til NVE uten endringer for at de skal kunne gi bistand.

Noen hovedtrekk fra kommunevedtaket:

- **Ansvar og roller:** Kommunen er tiltakshaver og byggherre, og har ansvaret for å inngå avtaler med berørte grunneiere og andre rettighetshaver. NVE planlegger og inngår avtaler med rådgivere, entreprenører og andre for gjennomføring av tiltaket.
- **Kostnader og økonomi:** Kommunen forplikter seg til å betale en distriktsandel som dekker 20 % av faktisk medgåtte kostnader basert på NVEs prosjektreknskap. I følge kostnadsoverslaget vil distriktsandelen utgjøre omtrent 1 840 000 kr ekskl. mva. Kommunen dekker alle kostnader til planarbeidet, samt plan- og byggesaksbehandling, dette kommer i tillegg til distriktsandelen. Kommunen er videre ansvarlig for alle kostnader og eventuelle erstatninger for å sikre adkomst, infrastruktur, masser på stedet og bruk av nødvendige arealer. Eventuelle kostnader knyttet til ny grenseoppgang vil også komme i tillegg til distriktsandelen.
- **Forvaltning, drift og vedlikehold:** Grunneier vil eie sikringsanlegget, men kommunen forplikter seg til å føre tilsyn. Kommunen kan velge mellom følgende 2 alternativer for vedlikehold av anleggene:

- Kommunen har ansvaret for forvaltning, drift og vedlikehold av anlegget. Dette ansvaret medfører at kommunen må utføre og dekke kostnader til nødvendig forvaltning, drift og vedlikehold og eventuell skjøtsel av anlegget. Ved større vedlikeholdstiltak kan kommunen søke staten om bistand eller tilskudd etter det til enhver tid gjeldende regler. Kommunen kan videreføre hele eller deler av drifts- og vedlikeholdsansvaret gjennom å inngå avtal med grunneiere eller andre som har nytte av tiltaket.
- Kommunen har inngått avtale med anleggets eier, eller de som har nytte av tiltaket, om de har ansvaret for forvaltning, drift og vedlikehold av anlegget. Dette ansvaret innebærer at eierne/nyttehaverne må utføre og dekke kostnader til nødvendig forvaltning, drift og vedlikehold av anlegget. Kommunen skal påse at ansvaret blir tinglyst på eiendommene når anlegget er ferdig og kopi av dette sendes NVE. Ved større vedlikeholdstiltak kan det søkes om bistand eller tilskudd fra NVE.

Tiltakene er prosjektert for å bevare stabiliteten med hensyn på eksisterende bebyggelse, og vil gi mulighet for ny bebyggelse i sonen og utløpsområdet innenfor tiltaksklasse K3 om tiltaket ikke forverrer stabiliteten. Det legges ikke opp til et sikkerhetsnivå som klargjør sonen for ny bebyggelse i klasse K4. Dette er i tråd med kommunestyrevedtak fra 21.11.2019: *«Rådmannen gir tilbakemelding til NVE om at alternativ 3 ønskes lagt til grunn for utførelse av sikringstiltak ved Trælstad: Redusert omfang på erosjonssikringen av Leirfallbekken og Solemsbekken, med bekkeheving på inntil 1-1.5 m, i tillegg til 250 m erosjonssikring av Åvelsgårdsbekken med bekkeheving på 1-1.5 m. Tiltakene er prosjektert for å bevare stabiliteten med hensyn til eksisterende bebyggelse og vil gi muligheter for begrenset ny bebyggelse i sonen og utløpsområdet, innenfor tilstandsklasse K3 om tiltaket ikke forverrer stabiliteten. Kostnadsoverslag: 9.1 mill. kr. Eks. mva. Tiltaket bygges med normal distriktsandel på 20 %».*

Vurdering:

Sikringstiltakene vil stoppe erosjonen i deler av bekkene som ligger innenfor kvikkleiresonen, og vil dermed bidra til økt sikkerhet mot kvikkleireskred i området. Det vil tas store miljømessige hensyn til bekkemiljøet ved utførelsen av sikringsarbeidene, og NVE tar sikte på å beholde naturmangfoldet, selv ved et så stort naturinngrep. Miljømessige hensyn og avbøtende tiltak er godt beskrevet i vedlagte tiltaksplan.

Et sikringstiltak i kvikkleiresonen 662 Trælstad vil gi økt sikkerhet innenfor selve kvikkleiresonen, men også i utløpssonen. Et kvikkleireskred vil kunne true spredt bebyggelse og jordbruksareal, men også viktig infrastruktur som veger og kraftlinjer.

Stjørdal kommune har tidligere bidratt med distriktsandel i en lang rekke med sikringstiltak, og vi har påtatt oss ansvaret for tilsyn og vedlikehold på disse sikringsanleggene. Der det har vært store samfunnshensyn har kommunen dekket hele distriktsandelen, som i Gråelva i Skjelstadmark og ved utbygging av Lånke barnehage. Sikringsbehov i områder med kjente mektige kvikkleireforekomster har blitt vurdert til å ha store samfunnsinteresser, og kommunen har derfor bidratt med hele distriktsandelen. Ved sikringstiltak i områder hvor samfunnsinteressene er vurdert til å være mindre, har grunneierne bidratt med hele eller deler av distriktsandelen.

Sikringstiltaket i kvikkleiresonen 662 Trælstad vil øke områdestabiliteten og redusere faren for et større kvikkleireskred i området. Av hensyn til samfunnsinteressene og tidligere praksis i liknende saker, vurderer kommunedirektøren at kommunen bør dekke hele distriktsandelen.

Kommunen kan velge å inngå avtale med grunneier, eller de som har nytte av tiltaket om at de har ansvaret for drift og vedlikehold av anlegget. På grunn av eiendomsstrukturen i området fraråder administrasjonen denne løsningen. Sikringstiltakene vil sikre et helt område, og ikke kun de eiendommene hvor anleggsarbeidene blir utført. Ved et eventuelt skred vil utløpsmassene kunne nå eiendommer hvor det ikke etableres sikringsanlegg.

Kommunen har ikke erfaringer med å ha vedlikeholdsansvaret til sikringsanleggene. Tidligere stod det i kommunevedtakene til NVE at grunneier hadde dette ansvaret. Vi har gjennom tilsyn avdekket svært få tilfeller med vedlikeholdsbehov, og har inntrykk av sikringsanleggene bygges solid. Ved behov for større vedlikeholdstiltak kan vi søke om bistand eller tilskudd fra NVE, slik at fremtidige vedlikeholdskostnader bør kunne holdes på et moderat nivå.

Det anbefales at det avgis kommunevedtak for sikringstiltaket på Trælstad, og at alternativet om at kommunen har ansvaret for forvaltning, drift og vedlikehold av anlegget velges.